

Tallbohov

RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17:2, 17:3, 101 samt objekt 9 och 15,
Järfälla socken och kommun, Uppland

Karin Sundberg

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2016:35

ARKEOLOGISK FÖRUNTERSÖKNING

Tallbohov

RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17:2, 17:3, 101 samt objekt 9 och 15,
Järfälla socken och kommun, Uppland

Karin Sundberg

Lst dnr 431-15269-2016

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2016:X35

Författare Karin Sundberg

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Bilden visar objekt 9. Foto taget från sydost av Tomas Ekman.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_160001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Syfte	5
Metod	6
Genomförande	8
RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17: 2 och 17:3	8
RAÄ-nr Järfälla 101:1	8
Objekt 9	8
Objekt 15	8
Resultat	9
RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17: 2 och 17:3	9
RAÄ-nr Järfälla 101:1	9
Objekt 9	9
Objekt 15	9
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	9
Referenser	10
Tekniska och administrativa uppgifter	11
Bilagor	12

Bilaga 1. Schakttabell

Figur 1. Karta över trakten kring Tallbohov i Järfälla med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en svart ring. Skala 1:250 000.

Sammanfattning

Arkeologgruppen AB har genomfört en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte inom fastigheten Jakobsberg 18:1, Järfälla kommun. Sex fornlämningar, RAÄ-nr Järfälla 17:1–3, 101:1 samt objekt 9 och 15 berördes. Fem av dessa kunde avgränsas. Objekt 15, vilket består av två hålvägar var inte synliga och kunde därmed inte avgränsas.

Inledning

Med anledning av Järfälla kommuns pågående detaljplanearbete inom del av fastigheten Jakobsberg 18:1 intill bostadsområdet Söderhöjden genomförde Arkeologgruppen AB på begäran av Länsstyrelsen i Stockholms län, en förundersökning i avgränsande syfte under en dag i maj 2016. Beställare var Järfälla kommun som även bekostade arbetet.

Bakgrund och kulturmiljö

Området ligger idag insprängt mellan det anslutande bostadsområdet Söderhöjden i väster samt E18 och Barkarby handelsplats i öster.

Närmaste gård är Kalvshälla (RAÄ-nr 19 m.fl.) beläget cirka 300 meter sydost om det aktuella området. Omfattande arkeologiska undersökningar gjordes där under åren 1995–2008 (Andersson 2015 och där anförd litteratur). För närmare beskrivning av kulturmiljön se Andersson 2015.

Inom det aktuella området finns fyra registrerade fornlämningar: gravarna RAÄ-nr Järfälla 17:1–3 och Järfälla 101:1. I oktober – november år 2016 utförde Stockholms länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom fastigheten. Då bedömdes två ytterligare objekt utgöra fornlämningar, objekt 9 och 15 (Andersson 2015).

RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17:2 och 17:3 är tre övertorvade stensättningar som är cirka 7 meter i diameter, belägna i en sydöstsluttning av en moränhöjd.

Järfälla 101:1 är en övertorvad stensättning, cirka 6 meter i diameter, belägen i svag sydsluttning.

Objekt 9 är en stensättning, cirka 4 meter i diameter med en yttre stenkrets samt stenfylld inre del, belägen på hällmark.

Objekt 15 skall enligt uppgift (Andersson 2015) bestå av två parallella hålvägar mellan 10–15 meter långa, belägna i en svag sydsluttning.

Syfte

Syftet var enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag att avgränsa de befintliga fornlämningarna RAÄ-nr Järfälla 17:1–3, 101:1 samt objekt 9 och 15, för att ge ett underlag för bedömning av möjligheten för exploatering inom området.

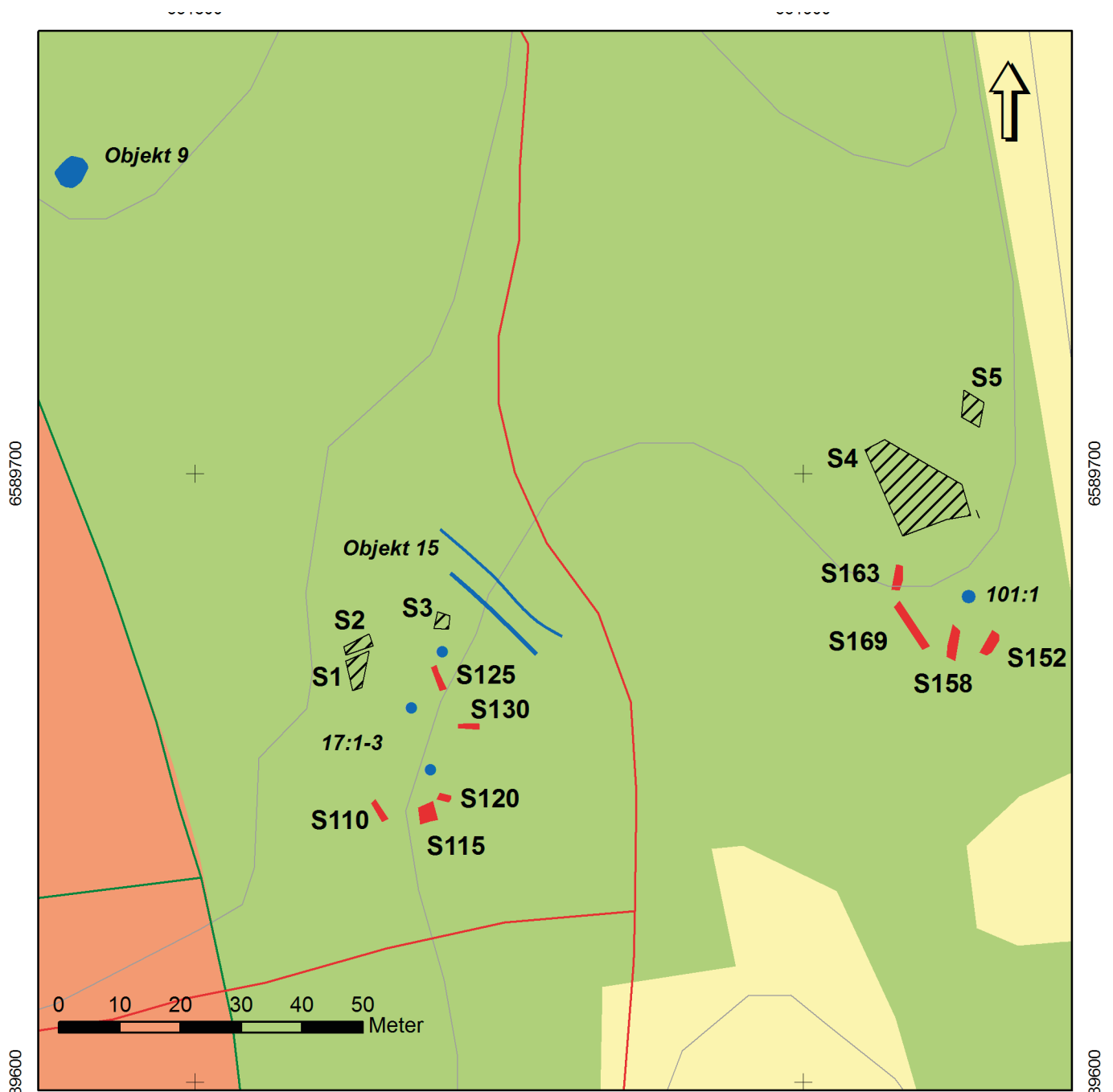

Figur 2. Utdrag ur Fastighetskartan med aktuella fornlämningar markerade. Skala 1:5 000.

Metod

I ett första skede gjordes ett fältbesök för att avgöra den exakta strategi som skulle tillämpas vid förundersökningen.

Schaktning skedde därefter med grävmaskin ned till orörd nivå för att via provschakt söka fastställa fornlämningarnas utbredning. Schakten mättes sedan in med RTK-GPS och en beskrivning av dessa upprättades. Schakten lades sedan igen.

Figur 3. Utdrag ur Fastighetskartan med samtliga schakt markerade med rött. Schakt som utfördes av Stockholms länsmuseum har digitaliserats in och är markerade med svart skraffering. Fornlämningar och objekt är markerade med blått. Skala 1:1 000.

Genomförande

RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17: 2 och 17:3

De norra och västra delarna om stensättningarna var föremål för utredning år 2015 av Stockholms länsmuseum (Andersson 2015) och ytterligare utredningsschakt togs därför nu endast upp söder och öster om dessa.

Schakten utgick från fornlämningarna med viss hänsyn till den täta och slyiga vegetationen.

Sammantaget togs fem schakt upp med en bredd om 1,2–2,5 meter och med en längd om 2–5 meter. Schakten var 0,25–0,3 meter djupa med en fyllning av myllig silt med enstaka 0,1–0,2 meter stora stenar. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

RAÄ-nr Järfälla 101:1

Läget för fornlämningen bedömdes inte överensstämja med Fornsök därför gjordes en ny inmätning av stensättningen.

Fyra schakt togs upp söder och väster om den nyinmätta RAÄ-nr Järfälla 101:1. Bredden på schakten uppgick till 1,3–2,0 meter och med en längd om 4–8,5 meter.

Schakten var 0,2–0,3 meter djupa med en fyllning av myllig silt med enstaka 0,05–0,2 meter stora stenar. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

Objekt 9

Området intill objekt 9 bestod uteslutande av uppstickande berghällar bevuxna med mossor och ljung. Inga schakt gjordes i anslutning till stensättningen eftersom det inte ansågs ge någon ytterligare information på grund av markbeskaffenheten. Stensättningen mättes in med RTK-GPS.

Objekt 15

Hålvägarna kunde inte återfinnas på grund av den täta vegetationen. Inga schakt togs upp i direkt anslutning till läget för dessa eftersom det bedömdes att de inte kunde ge någon ytterligare information om dess utbredning.

Resultat

RAÄ-nr Järfälla 17:1, 17: 2 och 17:3

Inga ytterligare fornlämningar påträffades söder och öster om stensättningarna. Sammantaget med Stockholms läns museums tidigare utredningsschakt i området (Andersson 2015) ses fornlämningarna som avgränsade.

RAÄ-nr Järfälla 101:1

En ny inmätning av stensättningen gjordes vilken är väl avgränsad i terrängen. Sammantaget med schakten anses fornlämningen vara avgränsad i alla riktningar.

Objekt 9

Fornlämningen är väl synlig i terrängen och har en tydlig naturlig avgränsning.

Objekt 15

Hålvägarna kunde inte återfinnas på grund av tät och hög vegetation. Inga schakt togs upp i direkt anslutning till läget för dessa eftersom det bedömdes att de inte kunde ge någon ytterligare information om dess utbredning. En avgränsning har därför inte kunna göras.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Förundersökningen följde den planerade undersökningsplanen och inga avvikelser gjordes. Syftet var att avgränsa de aktuella fornlämningarna vilket gjordes i samtliga fall utom ett, de vid tillfället inte synlig hålvägarna (objekt 15). Objekt 15 återfanns inte och kunde därmed inte avgränsas.

Referenser

Tryckta källor

Andersson, L. 2015. *Söderhöjden*. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2, del av fastighet Jakobsberg 18:1 Järfälla kommun, Järfälla socken, Uppland. Rapport 2015:18. Stockholms länsmuseum.

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Uppland
Län	Stockholm
Kommun	Järfälla
Socken	Järfälla
Fastighet	Del av Jakobsberg 18:1
Fornlämningsnummer	Järfälla 17:1, 17:2, 17:3, 101:1 och objekt 9 och 15

Projektledning	Tomas Ekman, Karin Sundberg
Personal	Tomas Ekman, Karin Sundberg

Undersökningstid	2015-05-30
Undersökt yta	59 m ²
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer
43111-15269-2016

Länsstyrelsens beslutsdatum
2016-05-16

Arkeologgruppens projektnummer
2016_34

Arkiv
Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd
Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Samtliga måttangivelser är i meter

Nr	Längd	Bredd	Djup	Innehåll
110	4	1,2	0,25	Siltig mylla därunder ljus silt med enstaka stenar (0,1-0,5). Mycket rötter.
115	3	2,5	0,3	Något siltig mylla därunder ljus silt med småsten, en 0,3 m stor sten.
120	2	1,2	0,25	Siltig mylla därunder ljus silt med enstaka stenar (0,1-0,15)
125	3,5	1,2	0,3	Siltig mylla därunder ljus silt med enstaka stenar (0,1-0,15)
130	5	1,2	0,3	Siltig mylla därunder ljus silt med småsten
152	4	2	0,2	Siltig mylla, därunder ljus silt med enstaka stenar (0,05-0,2)
158	5	1,7	0,25	Siltig mylla, därunder ljus silt/sand med enstaka stenar (0,15-0,2)
163	4	1,3	0,3	Siltig mylla, därunder ljus silt med enstaka stenar (0,1-0,25)
168	8,5	1,4	0,3	Siltig mylla, därunder ljus silt med enstaka stenar (0,15-0,20)

